

БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ!

ВАРТОВИЙ

Бюлетень Студентської групи Правького відділу
УКРАЇНСЬКОЇ ПАРТІЇ СОЦІАЛІСТІВ-РЕВОЛЮЦ.

XI-1926.

52

№ 8161 / 1926 Борітеся - побореже!

ВАРТОВИЙ.

ЛИСТОПАД 1926 р.

ПРАГА.

109904.

Листопад 1926.

Минулий місяць пройшов на еміграції в Ч.С.Р. під знаком дискусій в національному питанні. Початок зробили товариші з "С.П.С.-Р.: 6-й прочитав свій доклад "Проект розв'язання національного питання на Сході Європи" В.Гуревич, а співдокладчиком був В.Чернєв. хоч тези доклада Г.Гуревича й були особливо м'яккі для "пануючої" московської національності, однак вони не викликали ентузіазму в московської еміграції, навіть соціалістичної. "Інакомислящі" російські есеїсти не з'явилися на доклад, не з'явилася і чорна професура. Та-ж "середня" публіка, що прийшла проявляла свої єдино-неділимські зазіхання. Краї з них зводилися до федерації: про неї говорили Прокіпівич, К.Сквова... Паризькі "Дни" - орган Керенського, та "Возрожденіє" - орган П.Струве всьом в один голосок заявили, доводячи відоме - "нет, вебило и бить не может". Таким чином постановка питання знову показала стару істину, що своє визволення без боротьби з імперіалістичною Москвою не здобудимо; московська імперіалістична психика зостатиметься незмінною. Що це за психика, яскраво виявилось в тому, що в протипагу тезам тов.Гуревича єдинонеділимцями було організовано виступ А.Мякотіна на тему "Українське питання в світлі російської революції". Цей виступ, що відбувався рівно через місяць за виступом В.Гуревича, показав нам всю красу чорноротої московської еміграції, яка валом повалила "хахла калатить".

Сам "маститий" Мякотін, що написав не погані книжки з соціальної історії України, вишов на цей раз з академічної рівноваги й розперезався до того, що називав український рух німецькою інтригою, недвозначно киваючи в бік чеської влади.

Настрій був такий, що навіть п. Кускоба мусіла заявити, що їй сором "за руских" і що всі справді гідні того, що од них силкуються одділитись. Їй, розуміється, не дали говорити "патрістическіє рабята".

Взагалі ревіло московською чорною сотнею, до якої прилучилася і пара "патрістично-руських" жидів, хоч за це й получили з дубровинської гальорки: "Долой жидов". Не нужно нам їх захи-ти".

Отже жовтень показав нам дійсне обличчя московської еміграції, в її чорній подавлючій більшості. Добре те, що її беззубі вже могікани "самодержавія" не побачать своєї Москви, так і помруть в своєму улюдожерстві. Тим паче цінним є нова течія російських есерів, яку репрезентують т. т. Гуревич, Чернов, Шрейдер і їх однодумці. Ця течія шукає соціалістичного, дійсно людського розв'язання національної проблеми на Сході Європи, і хоч тези В. Гуревича і незадовільняють нас цілком, але вони вже дають здорові основи для того, щоб говорити про мирне, дооросусідське розв'язання питання

ЦИНІЧНІ КОЛОНІЗАТОРИ.

На Всеукраїнській конференції КП /б/у, генеральний секретар цієї окупанської організації, Каганович, 19/Х, зосередив доповідь про партійні завдання. Не будемо торкатися всієї доповіді, в більшості це большевицька всда, і навіть не москвський кандьор: вимололись і вивітрились. Звернемо увагу на де-що цікаве. Чапо. Каганович і оком не моргнув зорехавши: в Америці, Франції, Англії заробіток робітника падає, а в ССРСР зростає. Це тоді, коли заробіток в дійсності робітника в ССРСР. в п'ять раз менший заробітку звичайного робітника Америк. штатів, а робітник ССРСР. робить значно більше американця. Що до села, Каганович обіцяє п о с в о р о т до підживлення з казни незаможників для боротьби з куркульом. Куркульом він вважає взагалі все селянство, всю Україну, на якій запанували москалі та жида. От що кажуть, як сповідає Каганович "куркулі":

"Ми хочемо мати селянську спілку, що продавати хліб за певними цінами, ми не проти большевиків, не проти Радвлади, дайте нам тільки селянську спілку." — Але, каже, глибоксдумний Каганович, дудки вам дамо: ваша спілка перетвориться в знаряддя боротьби з Радвладою. А про інтелегенцію Каганович каже, що вона навіть прокламації видавала під час боротьби з опозицією. Отже треба її вкопати, а для цього в державний апарат посадити більше робітників — розуміється москалів та жидів.

Отже в признань Кагановича бачимо прояв активності українського селянства, з одного боку, і прояв ненависти до нього з другого — з боку окупантів. Перемігши /ніби то/ свою опозицію, комуністи закріплюють свою перемогу на селянській спині: збільшують платню робітникам, накладаючи на селянство це збільшення цінами на фабрики, знижують ціни на хліб, збільшують державний апарат над селянством, садючи туди чужого пролетарія, підживлюють так званих незаможників, щоб колотити й бентежити трудове селянство. Селянству-ж не дають і пікнуги, бо для комуністів селянство як було, так і зостається рабсьм, невільником, що має одне завдання — працювати мовчки на большевиць-

ких марнотратів і злодіїв. Комуністи стоять на своїй злочинній позиції нищення села для штучного виксхування фабричного пролетарія і не сходять з неї. Але стоять вони вже як на горячій сковороді. Життя валить на них великою силою і змите їх. Все це треба добачати і давати дійсну ціну комуністичнім знушанням, щоб їх хвальків змінювали зустрічати не одним реготом, а плюванням в зрадницьке лице. Тільки тоді зміниться на краще, коли селянство буде зрівняне правами з пролетарієм-комуністом. Тільки тоді можна говорити про братерство трудящих, про соціалістичне оудівництво.

/Див. "Прол. Прав." ч. 242/

-000-

ГЕРОЙСЬКИЙ ВЧИНОК.

Українська земля Галицька перебуває в стані передвсющійного бурління.

Окупація польської магнатерії й шляхецької бюрократії чинить жорстокі насильства над українською людністю.

Кожного тижня польські кати з садистичною усмішкою розстрілюють зтортурованих революціонерів.

І барвлять кровю невільну землю найкращі українські борці. А шляхта справляє дикий бенкет на кістках поляглих, що кличуть до помсти.

І виступають нові борці, підбурені скатованням несуть свої сили, своє молоде життя Великій Свободі трудових мас.

Палюють революційні огні не просторах згвалтованої землі і сила окупації не годна тушити їх.

Недалеко той час, коли ці огні зіллються в могутню пожежу та спалять в'язницю, в яку загнано знесилену війною трудову людність наш.

І полвища з сучасної будови будуть кривавим погноєм на землі, де **зацвіте** українська трудова воля.

Руками невідомих революціонерів 19 жовтня ц. р. в столиці Галичини - Львові знищений кат української освіти Станіслав Сооїнський - куратор львівської шкільної округи. Цей бандит із загсну міністра Грабського знищив пснад

1000 українських шкіл, чим вчинив нечуваний гвалт над десятками тисяч українських дітей. Грабський, переводючи полонізацію наших земель, поставив Собінського на чолі шкільної округи, бо вважав його найбільш відповідним для цієї праці. Шей тому, що Собінський, як пес, кусався й шовіністичною піною труїв своїх компатріотів. Він ще більше оскаженів на Україні і кожний акт української творчости його просто обурював. Дика поліція шляхти стала до його послуг і шпигування за українськими вчителями та сажала за спротив гвалтові до в'язниць. Діяльність його сполучена, таким чином, нерозривно з діяльністю шпигунів-вивадовців, з якими він разом чинив погроми.

Тому ми схиляємо чоло в знак глибокої вдячності Героїчно-відважним революціонерам невідомим.

В пору перемоги українських трудових мас, коли наша земля буде звільнена од окупації, вони збудують в старовкраїнським місті Львові монумент своїм революціонерам-борцям.

- - X - -

С. Д.

БОЛЬШОВИЦЬКЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Н у р с червінця удержується тим, що робітникам підвищують заробіток так, щоб зайвих грошей у нього не було, а в село всіма засобами не пускають червінця, висмоктуючи його назад податками, великими надбавками на ціні фабрикатів та зменшеннями цін хліба. Коли-б у селянина завівся добробут, зайва копійка - це б здешевило червінець і тому комуністична влада доєє з усіх сил, щоб потреби й дообудити робітника й селянина не збільшувалися. По дурному, але так.

Д е р ж а в н і з а г о т о в к и для закордону більшовики роблять для того, щоб мати закордону валюту. Ці заготовки викачують з того-же селянина, який мусить своє діло мовчазного вола робити. Заготовляли к у р я ч і я й ц я, повезли до Лондону, продали по 52-56 карб. за скриню, а селянам платили по 30 карб. і все-ж мали втрати по 4-5 карб. на скринці. Чому? Накладні витрати. Теж саме вийшло і з

м а с л о м. В Лондоні продавали його по 27 карб. пуд. а селянам платили по 19 карб., і все-ж мають мільони карбованців втрат. Ті-ж накладні видатки з загосвксю г о в я д и н я нічого взагалі не вийшло, бо засмерділася. На зерні накладні витрати доходили до 63%. Але це збитки тільки для селянства, бо для комуністів щ о б н е в з я т и, а б и в з я т и з а к о р д с и, аби добути валюти: всі втрати, всі переплати на чужому ка-тають на селянина. Поганенький комуністичний трактор коштує в 6 разів дорожче доброго аме-риканського трактора. Пробували у селян брати хліб по "твердій" ціні - 60 к. пуд., але селяне зараз же погнали самогон, і коли довелося пла-тити податки, то за самогон в торгували в 8 разів більше, ніж за зерно по "твердій" ці-ні.

-000

НА ТЕМИ НАШИХ ДНІВ.

Хтось дуже мудрий та гнучкий винайшов сло-во "сменовеховство". Хтось наївний і соромли-вий створив друге. "поворотчанство". Це ще не старі слова емігрантського лексикону, але суть цих слів стара як світ.

Всі емігранти, що відомі історії, переживали боротьбу внутрішніх сил, таких протилежних у своїх дійсних мотивах і рішеннях.

"Сменовеховство" . . . "Поворотчанство".
Вони мають спільну рису: стремління "залишити еміграцію", але шляхи до цього у них ніби-то різні. "Сменовеховство" - це поворот за всяку

ціну": анкети, декларації, публічне знування над своїм минулим, виконання агентурних завдань, ризикова праця середь організованого й не-організованого еміграційного суспільства.

Від "поворотчанина" вимагається лише заява, дві-три анкети, і віра в правдиве бажання "представників влади" повернути його "до дому" для "культурної праці".

Першим при реєстрації, з милою усмішкою, гостинно кажуць: "Добре, попрацуйте, товаришу, з нами". Другому кажуть невиразно "почекайте".

Першого "Дома" зустрічають з недовір'ям і презирством: "продався", "приїхав комунію рятувати".

Другого... другого ніяк не зустрічають бо його "туди" просто не пускають.

-000-

"Сменовеховство" організоване - воно має "свою фізичність" і має своїх "лідерів", які не мають "свої фізичності".

Хто ці "лідери"? Як, в який спосіб, величезна лабораторія всетворчої природи створює цих "хамелсонів"? - Тяжко відповісти.

Як бульки на воді спливають імена: Харуся, Пирхавки, Грабсва.

Про двох перших, з їх власних слів, (їх минуле взагалі відомо не лишень з їх слів, але й з їх чинів) відомо, що були вони на Україні "отаманами", "повстанцями", всювали пости "червоних окупантів": "жидів та комуністів", ідейно переконано, що "так і треба".

Правда не всі "лідери" з "отаманів-повстанців" - Грабів не був "отаманом" і "поставав" лише проти людської гідності і моралі.

Його фах: "господарська кооперація" та демагогія.

В свій час, за нездіяльність господарювати був викинутий з "Української хати", а за здібності до демагогії був виключений та виведений зі зборів "Видавничого Фонду".

Кожний з цих трьох, має свої особисті, так би мовити, "оригінальні" властивості, свій "аромат" але найбільш характерне те, що вони мають спільне, це - безпринциповість.

"Сменовеховці" мають свій орган "Інформа-

ційний бюлетень" /"попрацюйте з нами, товаришу."

Першу половину "бюлетеня" - "публіцистику" та інформації "з радянського життя" - /на тему: "сон рябої кобили" / розумні люде не читають: це для "простих людей".

Друга половина - хроніка емігрантського життя. Цей відділ - головна мета видання "Бюлетеня", тут багато сторінок присвячено Шаповалу.

Той, хто хотів би ясно уявити собі всю многотгранність енергії й діяльної творчости Шаповала - читай хроніку "Бюлетеня":

Організації, об'єднання, комітети, діяльність "його агентів" в Польщі, Франції і Америці; здобуття кольосальних матеріяльних засобів /тому дав сто тисяч, тому п'ять, тому двадцять п'ять: франками, долярами, каронами /.

Зв'язки з Великою Україною, Галичиною, лекції, реферати, літературна праця - все це робить Шаповал: все це старанно занатовано на сторінках "Бюлетеня".

"Правильно, товарищі".

Найбільший прихильник Шаповала не міг би сказати більшого.

Я так би хотів, щоб ваш "Бюлетень" читали на Україні, але нажаль він туди не доходить - його призначення "місцеве": "для розкладу еміграційної кобилки".

Читаю в 5-му числі "Бюлетеня": не безвідомий корісей Шаповалівського соціалізму - М. Січинський прибув до Праги", привіз Шаповалу доляри.

Так, приїхав Січинський, що з революційного обсяжку перед своїм народом застроїв його "Вельможного" гнобителя. І сам став перед реальною небезпечною вязнице, суда - смертного присуду. Це - революціонер.

А нещасна "кооперативна" гнида з товаришами з "Бюлетеня", що роблять "революцію" в харчівні "Самопоміч" і "стріляють" лише блудливими язиками, - наслідують вимовляти імя Січинського.

-000-

"Білі раби працюють у Франції", так сказано

в Грабовському "Бюлетені" про наших людей у Франції, про тисячі бувших воєнків, що чотири роки в тяжких умовах посиділи в Польських таборах, потім відіхали до Франції: на шахти на фабрики, на тяжку фізичну чорну працю. Чому-ж вони не верталися до дому? Не пішли на "амнестії", що спеціально командіровані "представники совлади" кілька разів оголошували в таборах Каліша, Щепіорна і Стрілкова?

"Білі раби на чорній праці" зберегли в собі ту чисту гордість морально-непереможних людей, якої ніколи не було й не буде у вас - "червоні" бюлетенівські раби.

-000-

"Наймити Західно-європейського капіталу", "ті, що одержують корони, франки і долари" - ці заіжені слова ще й досі зустрічаються в "Бюлетенівським" словнику і хочеться спитати тих, що їх вживають: яку валюту ви витрачаєте на провакацію й брехню "бюлетеня" - червонці?

І не чуєть, хіба, від тих червонців пахне потом, а може й кров'ю - українських селян і роїтників, окрадених для "безконтрольних видарків" ваших "високих покровителів"?

К-И.

-000-

ЩО ТАКЕ УКРАЇНСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПРЕСА.

Де-які українці на Захід, Землях та в наших емігрантських колоніях, як і не критичні особи з політичної еміграції тішаються українізацією преси більшовиками на Великій Україні. Оскільки варто захоплюватися цим, показує більшовицький звіт про цю справу, який говорить ст-що:

"На 23 газети на україн. мові приходить ся українців в редакціях 5-6 чоловік, а в де-яких українських газетах сидять люди, які зовсім україн. мови не знають". /стор. 20/

"Де-які губ-коми й окружками з переходом газет на україн. мову зреклися цих газет... Вони кажуть, що на укр. мові газети їм не потрібні зовсім". /стор. 16/

"З 1.200.000 примірників газет на село йде

всього 350.000 примірників".

"Газети національн. меншостей: молдаванська, болгарська й інші не мають передплатників і розповсюджуються даремно /стор. 69/".

До цього треба зауважити, що українські большев. газети на 75% розходяться через передплату.

А хто редагує українські большев. газети? "Пролетарську правду" - поляк Скарбек; "Червоний край" Романов; "Радянське Слово" - Фурер; "Радянську Волинь" - Зільбер; журнал "Червоний Шлях" - Ятакс і т. д. Але що найіскантіше - це те, що редактором "Червоного Запорозжця" є... Мосган. От вам Запорозжець! Все це взято з комун. книги "Преса на Україні" Харків. 1925./

Отже, українізація переведена з наказу з-го-ри, так як наказують, скажемо, англійці своїм урядовцям в Індії та інших колоніях вивчувати туземну мову, орудувати нею, щоб краще опанувати туземне колоніальне населення. Виходить 23 українські газети; всі вони пишуться московськими колонізаторами-окупантами на московській мові і московськими /власне - московськo-жидівськими/ думками, направленими на спанування для кращого колоніального визиску українського населення. На українську мову всі ці думки перекладають, мовчки як раби, поневолені українці, не маючи змоги вставити навіть слово. 60.000 одних галичан на послугах у московського окупанта; вони працюють в канцеляріях, редакціях. . . Але як раби - . . . І не даром голова Львів. Наук. Т-ва Студинський почув від українців у Києві гіркі слова: "Що з того, що газети на українській мові, коли вони всі не українські.

Це бачить і це знає український народ, і цього не добачають наївні наші змінювіхи. Селянство наше в стані лютого, принципового, систематичного визиску. Це політика комуністів. Їхні газети - знаряддя цього визиску і духовного поневолення. Це газети колоніальних володарів.

Все, що в них цінного - рідне слово, тільки як форма. Але й слово це вживається на страшне діло - діло духовного поневолення. Панують чужинці експлоататори, а українці - невільники - писарі, раби-

©, "Культурна праця" -ШОШ-
Прилігма Редакції

"НА ШІПКЕ ВСЬО СПОКОЙНО".

КОЛИ БОГ ХОЧЕ КОГО ПОКАРАТИ ТО ВІДНІМЕ ВІД
ЙОГО РОЗУМ, — так говорить наше прислів'я. І
ось, якраз це, помічається у пражських і вза-
галі у всіх змінниківів. Може напала на
них куюча сліпота чи поглухли, що не бачуть,
не чують і не розуміють, що робиться в їхньо-
му головному штабу Р.Н.П. А може вони бачуть
і розуміють, але мають наказ бути — глухо-
сліпо-німими? Але здається що щось не те.
Певно, просто: "хитрий малорос". Оці "хитрі ма-
лороси" — пражські змінниківівці бо не дарем
же вони мають докторів з матуральних
курсів буржуазного Укр. Педаг. Інституту ім.
М. Драгманова-дитини Шаповала і Григоріва
і "розумних кооператорів" і спекулянтів на
колишньому Укр. Гром. Ком. Але ці "малороси"
дійсно мало вирости і не лишень в очах сво-
го "началства", а і у своїх власних очах, тому
що не дозволено їм бачити, чути і розуміти.

Майже півроку як видається бюлетень тугеш-
ніх змінниківівців. І більше як півроку бороть-
ба в Р.Н.П. стала очевидною для кожного. Вона
почалася ще з часів Береста і лишень тепер
вийшла по-за межі свого гурківства, але тугеш-
ні "кандидати" на комісарів нічогісенської за цю
боротьбу не пишуть в своїм "баратс" інфо-
мованнім бюлетеню. А весь світ про це говорить
та й самі комуністи з цим дебатують, бо хочуть
знайти якийсь "прилічний вихід" у своїй внут-
рішній боротьбі. Всі з цим знають крім тугеш-
нської радкелсній, кстрій ніби-то хтось рота за-
мазав. . . , і навіть в довірочних балачках їх
главарів з цим ніхто не згадує.

В чім же причина, що вони так уперто мовчать
і хоронять /навіть між собою/, як надзвичай-
ну таємницю події в Р.Н.П.?

В недовір'ю самих до себе. Всі главарі змі-
нниківівців і рядові члени надто заангажовані
в шпигунстві та брехні і доносах з Шаповалах
Григорієвих і їх "прибічниках", так забрехали-
ся між собою, бажаючи вислужитися перед своїм
погоничами, що самі повірили в цю брехню і ра-
вном з цим згурюили віру у самих себе. Якраз це
і в причиню їх мовчанки з тих річах, які ще
не вияснені.

Згадується одна карікатура. Лапа над дверми котрої висит три лігери: "Р.Н.П." Перед хатсю стоят жид і селянин; селянин питає у жида: "Хто-ж побідить?" Жид відповідає: "Наші". - "А котрі ж це є наші?" - "Ті, котрі переможуть." Правда-ж що дуже влучна карікатура в дусі модерного совсатірікона?

Коли-ж замінити в ній жида і селянина тутешніми змінівіхсвцями, то будемо мати більш яскраву відповідь на мовчанку в їхньому бюлетеню о подіях в Р.Н.П.

А події йдуть хутким темпом. А змінівіхсвці не сміють говорити, бо не мають власної волі, бо не мають права на елементарну свободу думки.

Сугубо рабська психіка змінівіхів є так очевидною, що вони міркують собі слідуюче: не можемо-ж ми стати а ні на той, а ні на другий бік, бо коли ми станемо на бік Троцького, Зінов'єва, Пятакова і ин., а вони пропрають - то тоді і вся наша пропала задарма. Але й не можемо стати і на бік Сталина, бо ж хто знає чи дійсно буде він "стальним" і утримається на своїх позиціях?

Отже страх стратити свої позиції заслужені брехнею, страх мати "блямаси" своєю корстокорною "політикою", примушує земляків мовчати. Їх діло маленьке-треба мовчати, сказати "началству" слухаємося, а не критикувати Йоса. Критика там навіть заброньована і справжнім комуністам, коли хочуть утриматися на своїх нагрітих місцях. На той там і є диктатура пролетаріату над пролетаріатом. Мусять мовчати і кричати "ура" там де це наказано зверху, бо-ж свої волі не мають, продали її й змінівіхі тут, у Празі.

І зрозумілою нам є мовчанка змінівіхсвців мовчать вони про Р.Н.П., мовчать про свою майбутню долю в У.Р.С.Р. й слідуючи за байками Крилова відповідають: "судить не нам". Нам тільки слухати, слухати і слухати. . . . бо над нами висить батіг, що готовий кожду хвилину хльостнуть по нас.

"Мовчки слухатися - це наше завдання."

Одержали Зашого "Вартового" ч. I. Багатьом в Берні він не подобається тому, що мало в нім пишеться про Брно, в якому існує кільконадцять українських організацій: професійних, економічних, ідеологічних з різними ідеологіями і без них, до яких належить велика кількість українців, ще більша частина до жадної не належить, а перебуває в славному стані "диких". І нараз "Вартовий" тільки згадав про "Сон Бернської кобили", а "кобилка" чим гірше? Радив би, поки не пізно виправити цю "оплошність" і уділити більше уваги Берну. Знаю, що Прага далека від Берна, мало поінформована, що тут робиться, а тому перш усього хочу звернути увагу, що найменш може цікавити "Вартового", а саме: Бернські зміновіховці".

Тов. Ю. Гіт пише "Сон Бернської кобили", розуміючи тут "писання" бернського зміновіховця в ч. 4 інформ. бюлетеня Т-ва книгозбірня-читальня ім. Шевченка в Празі. Тов. Ю. Гіт балакає з бернським зміновіховцем, як з людиною, яку, як звичайно, можна в чомусь переконати або принаймні завстидати, щоб не брехала та не гавкала на еміграцію, як пес на місяць, бо мовляв це неприємна річ та нікому не шкідлива. Балакає, як з людиною. Хіба один заголовок може наводити на якісь інші думки, але коли б. т. Ю. Гіт трошки більше знав Бернських зміновіхів, то пожалів би й такого заголовка, бо нібиж то кобила є звичайною скотиною, але зміновіховець. . . . Треба бути тут в Берні /в Берні відніше, як у Празі/, щоб бачити їх вислужливість перед панями, продажність і розпусту, щоби зрозуміти, як той зміновіховець дійшов "до жінки такої", що з ними не лише дебатувати, але навіть балакати про погоду ніхто не хоче. Отже, т. Ю. Гіт, ще цього не знає, коли балакає з тією "мізерною істоткою"

Ось кілька слів про Бернських зміновіхівців Тепер, у них теж не весело, але раніше перед роком. . . Скільки радості було: нові члени. Нові "громадяне" /І справді після жовтня минулого року зміновіховці в Берні множилися, як нечиста сила в ніч під Івана Купайла. А дисципліна? субординація? "Старейшина" - політрук, командант,

кожний з'скрема і всі разом, були у великій шані від "всіх і вся" в змінстві "сущих" або об'нім думачих. Вони надавали навіть спокійно слати неохіту від змінствства. Бідний неохіт проклинав день і годину м'ягчевої революції, коли у 9 її річницю він мав нещастя піти на "свят до змінствів". Там націпили на нього "пятикутню" в перший раз. Спочатку він протестував, але мадам / не Колонтай /, яка протестила цю сакраментацию, переконала його, що це не шкодить. "Пятикутня" все одно, що квиток на "танечні забаву", який він мусить носити цілий вечір. Дивно себе почував комний навіть і з такими доказами, але так почався знаменитий в Берні жовтневий набір змінствівців.

Спочатку "новобранець" старано турбувався про свою працю, почував себе добре - куди не глянь, про кого не запитай, все свої люди: коли не з національної молоді, то завзятий гетьманець, або довголітній "служилой" ген. Денікіна, а потім бар. Врангеля. Свої люди. Але потім, як засадили за політграмоту / та все Коваленко. / кожний вечір / та все до II год. /, прямо голова пухла. Після політграмоти з Жабовресок до Гусовиць або Жидениць, на дворі fuga, / часом без шапки / а це світ не близький і підметки контр-революційного ЧУКА, не видержать після кількох таких подорожів. "Старейшини" т.т. старі "служакі" мешкають в Жабовресках або не мусять ходити, а ти "новобранець" мусишь. Як якийсь "свят" - а тих "свят" багато: того вбили, той сам дуба дав, а той "вождь" ще жив і святкуешь його день "тєзоіменітєльства" - тоді "новобранцю" не витримана година, бігає цілий день по крамницям, прикрашує вождів, замітає у вечері домівку, палить в груці, навіть попел з неї вносіть, а "старейшини" тільки ходять та поєвистують або поєкрикують. По комнім "святі" після тієї організації в счач червоніє. Але така вже собача служба інакше "ісключен за малоуспєшность". Не смій нікуди ходити, щоб не впасти в "контр-революцію", крім політграмоти нічого не читай, та ще й інших "сєрацай" на путь змінствства. "Совратіть" кого-небудь - повсякденна мрія "новобранця"

і "старейшини", бо на цьому тільки можна зроби-
ти свої кар'єру, як це вдалося Харусям, Ве-
реткам і инч. небагатьом. Але як ти його "сов-
ратишь", коли він знає, чого і хто йде в змі-
новіховці? На щастя "старейшини" теж це зна-
ли і тому не дуже налягали на цей обов'язок
кожного неопіта. Досить було інформацій, що ро-
биться в инчих студ. організаціях /це вони
називають провадити, розкладову працю між емі-
грацією/, або подати відомости про якогось
дикого, що "одіночним порядком" з'явився в Сов-
місію і так хотів дістатися до дому. Собача
служба, що й казати.

Насилу дотягнули "новсоранці" до 15 жовтня
1926 р., коли відбувся іспит для "жовтневого
набора" змінівіховців. Іспит був милостивий:
майже всі "поскочили", але... залишилися
змінівіховцями молодшого випуску. А стільки
пришлось витерпіти. Обідно за страчену людя-
ність підчас цієї вислуги. Тепер вже тихо. Ти-
хіше, як у Празі. З Праги відіхав "голова" змі-
новіховців празьких, а з Берна відіхали "но-
ги" /бернський термін/. В Празі залишився
"хвіст", а в Берні... "голови", які без "ніг"
нічого не варті. /і в цім є різниця між Пра-
гою і Берном/. Залишилися "голови" "старейшин"
які нічого не думають, нічого не роблять, бо
і справді, що їм робити? Отже їх батькам доб-
ре ведеться на Україні: повернули їм маєтки,
кінські заводи, та ще наказали: "согодайтесь",
а коли батькам добре, то дітям буває ще ліп-
ше. Хіба їм приходитьсь сумувати, що їх пани і
душенприкащики між собою сваряться? Овва, ще
раз мовно змінівіхнути, що забути, котрий раз.
Для счистки своєї змінівіховської совісти
наказати неопітам щось зробити, або кричати чо-
му нічого не роблять, а щож вони можуть ро-
бити? Лише гавкати... "Свіжий промінь дум-
ки" не допоможе змінівіховцям, бо вони так за-
туманені, морально знесилені довгою службою
своїм панам, що нічого не бачуть і нічого не
чують. На них треба поставити хрест... або
забити осиковий кіл...

І сидів Рябок, мріяв про те, як пан змилює-
виться і кине йому кістку... А мове й спав
бернський "новсоранець", поки його пан не кри-
кнув: "ату вєс". Не звертайте уваги тєв. Ю. ГІТ
на нього - така його служба.

Сватослава.
26-Х-26.

„УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ В СВІТЛІ РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.“

У п'ятницю 5 листопаду відбувся на цю тему реферат п.Мякотіна. Вже той факт, що реферат мав зачитати історик і вчений, який досить відомий в московській літературі здавалось би мусив примусити докладчика вести свій виклад в межах академічності. І яке розчарування, навіть огида, находила на слухача, коли пришлось почути на 99% не історика, не вченого і навіть просто не людину, яка має принаймні хоча нахил до об'єктивності своїх "доказів", а лишень "оратора" зразку сімнадцятого року, що досить "наостроїлся" оперувати надто дешевими, а часом прямо смішними "аргументами". І цілком слушно кваліфікував п.Макаренко вартість і "науковість" цього докладу, назвавши його "мітінгом".

Докладчик, зачитавши спочатку цитати від Андрієвського та Донцова перейшов до "історичного права" українського народу на самопреділення. Зисновок його приблизно такий:

а/ на підставі історичного права Україна не може домогтися самопреділення, бо Богданом Хмельницьким першим була порушена Переяславська Угода тим, що податки, які стягалися з українського народу і які згідно умови повинні були поступати в московську "казну", залишалися в українській скарбниці.

б/ на підставі цього-ж "права", до України не можуть належати Слободжанські землі, Кубань, Крим, все побережжя Чорного моря, Донбас, землі Волинські, Полісся та Західня Україна і то тому, що в час підписання угоди вони до України не належали і нічого спільного з нею не мали.

в/ тому, що від 18 віку і до 1900 року ні одна українська авторитетна група /цікаво знати що власне є мірилом авторитетності для п.Мякотіна?/ не домогалась самостійності, укр. народ не має права навіть і мовити про самостійність.

Подавши такі "переконуючі" данні що до "історичного права", докладчик нарешті дійшов до "корня" всього зла, вважаючи ним Міхновського члена укр. рев. партії, який у 1900 році перший починає домогтися самостійності України. Потім доклад-

чик побіжно торкнувшись "правдивого" стану укр. визвольної ідеї та Союзу Визволення України, підкресливши, що цей Союз з "незаконним" бо сдержував допомоги від Австрійського та німецького уряду, перейшов до нових "історичних доказів", балакаючи щось таке про "указ" та "універсал" доводячи "неправдивість" вживання цих термінів і страшно тішився цим власним винаходом "переконючих" доказів.

Нарешті п. Мякотін перейшов до недавно минулого весь час переколючучи факти, витягуючи окремі слова з речень і даючи великий розгін власній фантазії. Підкресливши, що він є народним соціалістом (?), докладчик буквально закінчив так: "хита може Росія віддати побережжя Чорного моря? Ні. Для цього потрібно знати руську історію, потрібно знати, що тисячами трупів та десятками і сотнями літ тяжкої боротьби Росія заплатила за ці землі". Після такої "соціалістичної" аргументації, докладчик повернувся до "історично-наукового" обґрунтування піднятого питання, закликаючи слухачів "серіозно підходити к ізученію вставо вапроста", даючи цим зрозуміти своїм "соотчественікам", що коаний з них мусить брати за основу висловлені ним, людиною науки, думки. Зидно, що п. Мякотін, як чоловік "науки" давно відомий серед своїх "соотчественіков", со своєю "науковістю" він притягнув усю чорну зграю денікінців, усіх послідовників Пурішкевича, які так завзяті, з таким великим захопленням аплодірували "історіку" і "русскому".

Була проєдставлена тут вся московська "демократія" з "Крестьянською Росією" /п. Маслов/, з журналістами /Варшавській/, з публіцистами /Троцьким/ і зі всією фалангою "об'єктивно-наукових" і "соціалістично-демократичних" передових людей.

Найбільшій уваги заслуговують "просто демократи", представник яких, з піднятими кулаками закінчив свою промову тим, що ви - "українці - не знавте чем Росія платила за такі дерзкія поступкі" - закликаючи разом з цим своїх земляків до оружної боротьби.

Щоб схарактеризувати увесь цей "цвіт демократії" досить сказати, що після того, коли українці залашили салю на знак протесту проти нахабності провокатиї, ця "демократія" погнала з трибуни П. Рускову, яку так тяжко запідозрив симпатіях до українців.

Микола М-ців

"ПЕРЕСЕЛЕННЯ ТРУДЯЩИХ ЄВРЕЇВ НА УКРАЇНУ".

/Прол. Правда". ч-256 від 5-ХІ-26 року./

Автор статті, якийсь Кантарович, мабуть з числа "трудящих" наспівуючи дитирамби національній політиці С.С.С.Р. подає деякі відомости вислідків жидівського переселення: "Тільки два роки минуло - пише він - і за цей час 10.500 родин з цієї дезорганізованої, декласованої, розпоршеної, погромленої маси вже осіли на землю, засрали її, посіяли, зняли першій урожай, побудувалися, проїнялися, побутом трудящего селянства. Це грохи дивно, тільки два роки минуло і ті люде, які нічого спільного не мали з хліборобством, які майже не жили з фізичної праці дали такі чудові "успіхи".

"Два роки роботи - 10.500 пересельських родин, 150.000 десятин зораної та засіяної землі, десятки нових селищ і . . . 200 пудів експортного зерна." Це зерно, як живий свідок говорить про реальність та успіх нашої /??/ радянської національної політики". Пан Кантарович видно не сподівався, що саме цим підкресленням "реального успіху" він кидає світло на дійсний стан "нашої" національної політики, яка в чужонаціональній в відношенню до українського народу. І дійсно. За два роки вирости десятки нових селищ, побудувалися і т.п. А за всім роки московського господарювання на Україні українське корінне селянство, що так-сяк оуло побудованим, яке з поколліку було перейняте побутом трудящего селянства не може ще й досі прийти до себе від тих здвигів комуністичної "національної" політики. Намагаючи усі сили свого господарства вони ні як не може дійти до передвоєнного рівня. Господарства не виростають і не будуються, не виписують десятками тракторів на село, а поступово руйнуються, зменшують продуктивність і вимірають, про що часом пишуть і самі комуністи.

Сто п'ятьдесят тисяч десятин засіяної землі і "живий свідок" - 200 пудів експортного зерна. Цікаво знати скільки експортного зерна відобрається, а не доорозильно експортується з 150.000 десятин землі засіяної українським безтракторним і не побудованим селянством? Прав-

да, це зерно ніколи не буває "живим свідком" для українського селянства, для його воно є болючим і неминучим явищем в умовах комуністичного господарювання. Так, панам Кантаровичам можна хвастатися "успіхом нашої національної політики".

Мик. Мезенців.

-000-

ТЮХТІЇ З НАПАДИ.

Румунська королева захотіла заробити і для цього змайструвала якусь філму. Думала спекулювати в Європі, але давали мало. Пішла до Америки шукати спекулянта /тепер уже з скандалом повертається до Європи/ А українські тухтії в Канаді воюли собі в голову, що ця королева може подумати й про своїх підданих, поневолених українців в Буковині та Бессарабії. І от, як пише "Діло", вручили їй "петицію" про становище українців в Румунії.

-000-

ПРОХАЧ В АКАДЕМИКИ.

Коли в Празі був представник главнауки УСРР п. Баланін, то до нього звернувся один з українських "вчених" зі скромною пропозицією прийняти його в число академиків Української Академії Наук. Баланін на це відповів йому: "Бачите, пане професоре, однієї граматики не досить для цього." І так, провалившись, цей п. професор зостався на еміграції.

З М І С Т.

I. Передмова	I. ст
2. Цинічні колонізатори	3.
3. Геройський вчинок	4.
4. Большевицьке господарювання	5.
5. На теми наших днів	6.
6. Що таке комун.україн.преса	9.
7. На шіпке всьо спокійно	II.
8. Лист з Брна	ІЗ.
9. Укр.питання /про доклад Мякотіна/	І6.
І0. Переселення євреїв	І8,
II. Тяхтії з Канади	І9.
І2. Прохач в академики	І9.

X-X-X-X-X

U 8161
1926.